

Dövme ve "Piercing"li Kişilerin Beden Algısı, Benlik Saygısı ve Mizaç Özelliklerinin Değerlendirilmesi: Kontrollü Bir Çalışma*

An Evaluation of the Body Image, Self-Esteem and Temperament Features in Persons with Tattoos and Piercings: A Controlled Study

Ash BİLGİÇ TEMEL¹, Aybüke PARLAKDAĞ², Demet KÖTEKOĞLU², Gamze VAROL², Fatma Seda KORAMAZ², Selen BOZKURT³, Gülsüm Özge AVŞARGİL BAYSAL⁴, Yeşim YİĞİTER ŞENOL⁵, Ayşe AKMAN KARAKAŞ¹

¹Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Deri ve Zührevi Hastalıklar Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye

²Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Dönem 3 Öğrencisi, Antalya, Türkiye

³Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Biyoistatistik ve Tıbbi Bilişim Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye

⁴Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye

⁵Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Tıp Eğitimi Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye

Yazışma Adresi

Correspondence Address

Ayşe AKMAN KARAKAŞ

Akdeniz Üniversitesi, Tıp Fakültesi,
Deri ve Zührevi Hastalıklar
Anabilim Dalı, Antalya, Türkiye

E-posta: aakman@akdeniz.edu.tr

Geliş tarihi \ Received : 10.09.2016

Kabul tarihi \ Accepted : 27.09.2016

ÖZ

Amaç: Çalışmada, toplumumuzda “dövme” ve “piercing” uygulamaları yaptıran kişilerin beden algısı, benlik saygısı ve mizaç özellikleri araştırıldı.

Gereç ve Yöntemler: Dövme ve “piercing” yapılan merkezlerde bu uygulamaları yaptıran ardışık olarak 25 kişi ve kontrol grubu için bir kuaföre gelen müşterilerden 25 kişi çalışmaya alındı. Çalışma grubuna Vücut Algısı Ölçeği, Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği, TEMPS-A Mizaç Ölçeği, Genel Sağlık Ölçeği uygulandı. İstatistiksel analiz için student t-test ve one-way anova yöntemleri kullanıldı.

Bulgular: Dövme ve “piercing” uygulamaları yaptıran kişilerde genel sağlık anketi skoru yaptırmayanlara göre anlamlı olarak daha düşük saptanırken (p=0.033), beden algısı, benlik saygısı ve mizaç özelliklerinde anlamlı bir fark saptanmadı.

Sonuç: Çalışmamızda, dövme ve “piercing” uygulamaları yaptıran kişilerde kontrol grubuna göre beden algısı ve mizaç özelliklerinde anlamlı bir fark saptanmamıştır. Ancak bu kişilerde genel sağlık algısı daha düşük saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Dövme, Piercing, Delme, Beden algısı, Benlik saygısı, Mizaç özellikleri, Genel sağlık

ABSTRACT

Objective: In this study, we aimed to investigate the body image, self-esteem and temperament features in persons with tattoos and piercings.

Material and Methods: Twenty-five consecutive customers of a tattoo and piercing center and 25 consecutive customers of a hairdresser (as the control group) were enrolled in the study. The Body Cathexis Scale, Rosenberg Self-Esteem Scale, TEMPS-A Autoquestionnaire, and General Health Questionnaire were administered. The Kuder-Richardson 21, Cronbach's alpha internal consistency coefficient, Shapiro-Wilk test, Student's t test, Mann-Whitney U test, chi-square test, and Fisher's exact test were used for statistical analysis.

Results: The people who had tattoos and piercings done had significantly lower (p = 0.033) scores compared to the other group in the general health questionnaire. Body image, self-esteem and temperament features showed no significant difference between the groups.

* Bu çalışma, Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi “Dövme, “piercing” gibi deri süslemeleri” isimli Özel Çalışma Modülü ve ARGE Seçmeli Dersi'nin ortak bir çalışması olup Bilimsel Araştırma Toplulukları Toplantısı'nda 23.04.2016 tarihinde sunulmuştur.

DOI: 10.17954/amj.2016.56

Conclusion: Body image and temperament features showed no significant difference between groups but the subjects who had tattoos and piercings done had significantly lower ($p = 0.033$) scores compared to other group in the general health questionnaire.

Key Words: Body image, Self-esteem, Temperament, Tattoos, Piercings

GİRİŞ

Güzelleşmenin ve düşüncelerini aktarmannın bir yolu olarak bireyler vücut görünümelerini değiştirmek için dövme ve vücut takıları (“piercing”) gibi uygulamalar yaptırmaktadır (1). Günümüzde etkileri artan tüketim kültürü insan bedenini araçsallaştırmaktadır. Çünkü söz konusu bu kültürde bireyin statüsü ve kabul edilebilirliği beden fizyonomik popülerliğine bağlı değerlendirilmektedir. Tüketim kültürünün doğal sonucu olarak da beden değişimi ve kozmetik kullanımı artmaktadır. Burada kullanılan sistemler ve teknolojiler aracılığıyla güzel bir görüntü veya güzel bir kişi inşa etmek amaçlanmaktadır (2). Dövme ve “piercing” de bu kapsamda yapılabilen uygulamalardır. Günümüzde Avrupa’da yaş ve sosyal sınıfa bağlı olarak “piercing”in popülasyonun %6,5-%51’inde, dövmenin ise popülasyonun %3-%25 inde uygulandığına inanılmaktadır (3-7).

Eskiden bu yana çeşitli kültürlerde sık olarak kullanıldığı bilinen vücut süsleme sanatları içerisinde dövme ve “piercing”, günümüzde özellikle toplumdaki genç bireylerde artan sıklıkta görülmeye başlanmıştır (8,9). Bununla birlikte, bu uygulamalar ile ilgili kesin bir istatistiksel veri mevcut değildir ve alınan insidans tahminleri, düşük katımlı çalışmalardan elde edilmektedir (10-12). Ülkemizde dövme ve “piercing” yaptıran kişi sayısı belli değildir ancak son yıllarda daha sık uygulanmaya başlandığı düşünülmektedir. Son yıllarda artan bu talep ile uzman olmayan kişiler tarafından yapılan uygulamalar nedeniyle bu uygulamalara bağlı komplikasyonların da artacağı tahmin edilmektedir. Bulaşıcı olan ve/veya olmayan pek çok yan etki gözlenebilmesi nedeniyle bu uygulamalar hakkında toplumun ve uygulayıcıların bilgi sahibi olması ve denetlenmesi toplum sağlığı açısından önem arz etmektedir.

Benlik saygısı kişinin kendini tanıması ve kabul etmesi, kendine saygı duyması olarak ifade edilebilir. Bu sayede kişi kendi yetenek ve güçlerini olduğu gibi kabul eder (13,14). Benlik algısı benlik saygısı ile yakından ilişkilidir (14,15). Benlik imajı; bireyin kendi bedeni hakkında olumlu düşüncelere sahip olması veya başkalarının gözüyle kişinin kendi bedenini zihinsel imaj olarak değerlendirmesi şeklinde tanımlanmaktadır. Benlik algısı, tüm yaşam boyunca, benlik değeri ve ruhsal sağlığın önemli bir yönünü oluşturur (16). Benlik algısının kendini kabul, sosyal kendine güven, karşı cins için popülerlik ve atletik yetenekler üzerine önemli etkileri vardır (2). Dövme ve “piercing” kişilerin kendi bedenlerini değiştirme, güzelleştirme aracı olarak son

yıllarda kullanımları artmış uygulamalardır.

Bu çalışmada, toplumumuzda “dövme” ve “piercing” uygulamaları yaptıran kişilerin beden algısı, benlik saygısı ve mizaç özelliklerinin araştırılması amaçlandı.

GEREÇ ve YÖNTEM

Ocak 2015-Mart 2016 tarihleri arasında Antalya kent merkezinde dövme ve “piercing” yapılan merkezlerde bu uygulamaları yaptıran ardışık 25 kişi ve kontrol grubu için kuaföre gelen müşterilerden 25 kişi çalışmaya alınarak yapıldı. Çalışma öncesi Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi, Klinik Araştırmalar Etik Kurul onayı alındı. Hastalarda ölçekleri okuyup anlayabilecek derecede bir eğitim düzeyi ve çalışmaya gönüllü katılım arandı. Her bir hasta çalışmayla ilgili bilgilendirildi ve çalışmaya katılmayı kabul edenler çalışmaya dâhil edildi. Katılımcılara beden algısını belirlemek için Benlik Algısı Ölçeği (Body Image Scale), benlik saygısını belirlemek için Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği (Rosenberg Self-Esteem Scale), baskın duygulanım mizacını değerlendirmek için Temperament Evaluation of Memphis, Pisa, Paris, San Diego Autoquestionnaire (TEMPS-A) Mizaç Ölçeği ve Genel Sağlık Anketi uygulandı.

Beden Algısı Ölçeği; 1953 yılında Secord ve Jourand tarafından geliştirilmiştir (17). Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları 1989 yılında Hovardaoğlu tarafından yapılmıştır (18). Ölçek her bir maddesi bir organ veya bedenin bir bölümü ya da işlevi ile ilgili 40 maddeden oluşmaktadır. Her bir madde için 1’den 5’e kadar değişen puanlar alan ve “Hiç beğenmiyorum”, “Beğenmiyorum”, “Kararsızım”, “Beğeniyorum” ve “Çok beğeniyorum” şeklinde yanıt seçeneği bulunan ölçeğin toplam puanı 40 ile 200 arasında değişmektedir. Ölçeğin kesme puanı 135 olup, 135 altında puana sahip olanlar beden algısı düşük grup olarak tanımlanmıştır.

Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği; 1965 yılında Morris Rosenberg tarafından geliştirilmiştir (19). Türkçe geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları Çuhadaroğlu tarafından yapılmıştır (20). 63 maddeden oluşan ölçeğin 12 alt testi vardır. Bu çalışmada sadece benlik saygısı alt testi kullanılmıştır. Ölçeğin geçerlik katsayısı .71, güvenilirlik katsayısı .75 olarak bulunmuştur. Guttman ölçüm şekline göre düzenlenmiş testte, olumlu ve olumsuz yüklü maddeler ardışık olarak sıralanmıştır. İfadeler 4’lü Likert tipinde “çok doğru”, “doğru”, “yanlış” ve “çok yanlış” olarak cevaplanmaktadır. Ölçeğin değerlendirme sistemine

göre olumlu kendilik değerlendirmesi sorgulanan sorularda 3'den 0'a kadar puanlama yapılırken; olumsuz kendilik değerlendirmesi sorgulanan ifadelerde 0'dan 3'e kadar puanlama yapılmaktadır. Toplam alınacak puan 0-30 arasında değişmektedir. On beş puan altı düşük benlik saygısını göstermektedir. Puan ne kadar yüksekse benlik saygısı o kadar yüksektir.

TEMPS-A Mizaç Ölçeği: Baskın duygulanım mizacını değerlendirmek için düzenlenmiştir. Orijinal ölçekler erkekler için 109, kadınlar için 110 maddedir. Türkçeye uyarlanmış şekli depresif, hipertimik, sinirli, siklotimik ve endişeli mizaçları belirlemek için 99 maddeden oluşur. Her alt tipten alınan puan, o alt tip için hesaplanmış olan kesme noktasının üzerinde ise, kişinin o mizacı baskın olarak taşıdığı varsayılır. Birden fazla mizaç kesme puanı geçildiğinde, birden fazla baskın mizaç varlığından bahsedilir. Türkçe çevirinin test - tekrar test güvenilirliği yapılmıştır (21,22). Kişi tüm yaşamını düşünerek maddelere evet veya hayır şeklinde yanıt verir. Evet yanıtları 1 puan, hayır yanıtları sıfır puan ile değerlendirilir. Ankette depresif mizaç 18 madde; siklotimik mizaç 19 madde; hipertimik mizaç 20 madde; irritabl (sinirli) mizaç 18 madde ve anksiyöz (endişeli) mizaç 24 madde ile sorgulanmaktadır. Baskın mizacı değerlendirmek için kesim noktaları 13;18; 20; 13 ve 18 puandır (23).

Genel Sağlık Anketi (GSA): Ülkemiz için geçerlik ve güvenilirlik çalışması Kılıç (24) tarafından yapılmış olan form, David Goldberg (1970) tarafından toplumda sık rastlanan, akut ruhsal hastalıkları belirlemek amacıyla geliştirilmiştir (25). Psikotik olmayan depresyon ve bunaltı belirtilerinin saptanmasında güvenle kullanılabilirliği belirtilirken, psikotik ve manik hastalarda ve kronik ruhsal hastaların saptanmasında kullanılması önerilmemektedir. Hastaların kendilerinin doldurdukları ve genel olarak ruhsal rahatsızlık olup olmadığını belirlemeyi hedefleyen ölçek, bir sağlık sorunuyla sağlık kurumuna başvuran hastalarda, son haftalarda ortaya çıkmış ruhsal rahatsızlıkların taranması amacıyla kullanılmaktadır. Ölçeğin 12, 28, 30 ve 60 soruluk biçimleri vardır. Çalışmamızda GSA'nın değerlendirmesinde 12 soruluk anket uygulanmıştır. Buna göre puanlamada ilk iki kolon 0, son iki kolon da 1 olarak puanlanmıştır. Beş puan ve üzeri alan bireyler ruhsal sorunlu olarak kabul edilir (24).

İSTATİKSEL ANALİZ

Temps ölçeğinin güvenilirliği Kuder-Richardson 21, beden algısı, Rosenberg ve Sağlık algısı ölçeklerinin güvenilirliği ise Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanarak incelendi (26). Bu değerlerin minimum kabul edilebilir düzeylerinin 0.70-0.95 olduğunu belirten çalışmalar bulunmaktadır (27). Bu çalışmada da benzer şekilde Beden algısı, Sağlık algısı ve Temps ölçeklerinin iç tutarlılık katsayılarının 0,70'den büyük

olduğu gözlenmiştir. Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği'nde Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısının çok düşük olduğu gözlenmiş ve ileriki çalışmalarda detaylı incelenmek üzere bu çalışmadan çıkarılmıştır. Veriler PASW 22 (SPSS/IBM, Chicago, IL, USA) kullanılarak analiz edildi. Örneklemi tanımlamak için frekans dağılımı, ortalama, standart sapma gibi tanımlayıcı istatistikler kullanıldı. Normal dağılıma uygunluk varsayımı Shapiro Wilk testi ile incelendi. Parametrik test varsayımlarının sağlandığı durumlarda bağımsız iki grup ortalamalarının farkı "Student t testi", parametrik test varsayımlarının sağlanmadığı durumlarda ise bu testlerin parametrik olmayan alternatifleri, iki grup için "Mann-Whitney U" testi kullanıldı. Kategorik veriler ise "ki-kare anlamlılık testi" ya da "Fisher's Exact test" ile incelendi. Analizlerde farklılıkların belirlenmesi için % 95 anlamlılık düzeyi (ya da $\alpha=0.05$ hata payı) kullanılmıştır.

BULGULAR

Dövme/Piercing yaptıran hastaların yaş ortalaması $26,08 \pm 7,50$ olarak bulunmuştur. Bu bulgu kontrol grubundan daha düşük olduğu halde istatistiksel anlamlılığa ulaşmamıştır. Cinsiyet açısından incelendiğinde dövme/piercing olan bireylerin istatistiksel olarak anlamlı çoğunluğunun erkek olduğu saptanmıştır ($p=0.047$) (Tablo I).

Temps ölçeğinin güvenilirliği Kuder-Richardson 21, beden algısı, Rosenberg ve Sağlık algısı ölçeklerinin güvenilirliği ise Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı hesaplanarak incelendi (26). Bu değerlerin minimum kabul edilebilir düzeylerinin 0.70-0.95 olduğunu belirten çalışmalar bulunmaktadır (27). Bu çalışmada da benzer şekilde Beden algısı, Sağlık algısı ve Temps ölçeklerinin iç tutarlılık katsayılarının 0,70'den büyük olduğu gözlenmiştir (Tablo II). Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği'nde Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısının çok düşük olduğu gözlenmiş ve ileriki çalışmalarda detaylı incelenmek üzere bu çalışmadan çıkarılmıştır.

Dövme ve "piercing" uygulamaları yaptıran kişilerde genel sağlık anketi skoru, yaptırmayanlara göre anlamlı olarak daha düşük saptanırken ($p=0.033$) beden algısı ve mizaç özelliklerinde anlamlı bir fark saptanmadı (Tablo III).

TARTIŞMA

Çalışmamızda en temel bulgu dövme ve "piercing" uygulamaları yaptıran kişilerde genel sağlık anketi skorunun, yaptırmayanlara göre anlamlı olarak daha düşük saptanması ve beden algısı ve mizaç özelliklerinde ise anlamlı bir fark izlenmemesidir. Ayrıca dövme/piercing yaptıran bireylerin daha yüksek oranda erkek cinsiyete sahip oldukları gösterilmiştir.

Çalışmamızda dövme ve "piercing"i olan bireylerin yaş ortalaması daha düşük saptanmasına rağmen istatistiksel anlamlılığa ulaşmamıştır. Bu uygulamaların genç bireylerde daha yaygın kullanımı ile uyumlu olan sonucumuz,

Tablo I: Çalışmaya katılan hastaların sosyodemografik özellikleri.

Yok	Dövme/Piercing		p	
	Var			
Yaş	Ortalama±SS ^a	32,75±11,01	26,08±7,50	0,075
	Ortanca (Min-Maks)	31 (18-50)	23 (21-50)	
Cinsiyet	Kadın n (%)	17 (68)	10 (40)	0,047*
	Erkek n (%)	8 (32)	15 (60)	

^aSS= Standart Sapma, * 0.05 düzeyinde anlamlı.

Tablo II: Çalışmada kullanılan ölçeklerin güvenirlik katsayıları.

Ölçek	Cronbach alfa katsayısı
Beden Algısı	0,897
Rosenberg*	0,297
Sağlık Algısı	0,866
Temps	0,873

* Rosenberg Benlik Saygısı Ölçeği'nde Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısının çok düşük olduğu gözlenmiş ve ileriki çalışmalarda detaylı incelenmek üzere bu çalışmadan çıkarılmıştır.

hasta sayısının sınırlılığı dolayısıyla istatistiksel anlamlılığa ulaşmamış olabilir. Antoszewski ve ark. (8) ilk piercing için yaş ortalamasını 17,6±4,2 yıl, ilk dövme için ise 22,1±5,4 yıl olarak bulmuşlar ve arada istatistiksel olarak anlamlı fark göstermişlerdir. Bizim çalışmamızda dövme ve "piercing"i olan bireylerin yaş ortalaması Antoszewski ve ark.dan yüksek bulunmuştur. Ancak çalışmamızda bu uygulamaları ilk yaptırma yaşı ayrı olarak değerlendirilmediği için bu konuda net yorum yapılamamaktadır. Öte yandan sonuçlarımız Pajor ve ark.nın 2015 yılında yayınlanan çalışması ile benzer sonuçlara sahiptir. Pajor ve ark.nın çalışmasında dövmeli bireylerde yaş ortalaması 27,8±7,27 ve "piercing"i olan bireylerin yaş ortalaması 24,2±6,84 saptanmıştır (28).

Son yıllarda bu konuda yapılan çalışmalarda dövme ve "piercing" uygulayanların bu işlemleri hangi gerekçeyle tercih ettiği ve bu bireylerin kişilik özellikleri üzerinde durulmuştur. Quaranta ve ark.nın İtalya' da Bari Üniversitesi'nde yaptıkları araştırmada, bu uygulamaların yapılmasının ana nedeni estetik görünümle ilişkili bulunmuştur. Daha az oranda ise diğerlerinden farklı olma isteği ve dövmenin moda olması nedeniyle yapıldığı saptanmıştır (1). Kadın hastaların moda ve estetik kaygısının daha yüksek olması beklenirken çalışmamızda dövme /piercing yaptıranlar daha çok erkek hastalar olarak bulunmuştur. Bu durum toplumumuzda bu uygulamaların yaygın olmadığı veya henüz yaygınlaşmaya başladığı ve toplumun ataerkil yapısından dolayı kadınların dövme /

piercing yaptırmak konusunda daha çekimser olduklarını düşündürmektedir. Bu çalışma, ülkemizin güney bölgesinde, sahil kentinde yapılmış ve ataerkil yapılanmadan ülkenin diğer bölgelerine göre daha az etkilenmiş bir bölgesinde yapılması bu sonucu değiştirmemiştir. Antoszewski ve ark.nın Polonya'da Lodtz şehrinde yaptıkları çalışmada ise kişilerin bireyselliğini vurgulamak ve cinsel cazibeyi artırmak için bu uygulamaları yaptırdıkları saptanmıştır. Bu kişilerin beden algısı, benlik saygısı ve mizaç özelliklerinin kesin olarak bilinmediği vurgulanmıştır. Çalışmada ayrıca dövmenin erkeklerde, "piercing" in ise bayanlarda daha sık uygulandığı saptanmıştır (8). Bizim çalışmamızda hastalar dövmesi olanlar veya "piercing"i olanlar olarak ayrılmaksızın değerlendirmeye alınmışlardır. Hasta ve kontrol grubu arasında beden algısı açısından fark bulunmamıştır. Bu bulgu gerek ülkemizde gerekse literatürde ilktir. Bosello ve ark.nın yaptığı bir çalışmada dövme ve "piercing"i olan bireylerin yakın çevreleriyle daha çatışmalı oldukları, daha az destek algıladıkları ve yenilik arayışı ölçeği puanlarının daha yüksek olduğu gösterilmiş ve dövme veya "piercing" isteyen bireylerin daha fazla ödül bağımlılığı gösterdiği bildirilmiştir (29). Çalışmamızdaki hasta grubu daha genç, daha az sosyokültürel düzeye mensup bireylerden oluşmaktadır. Bedensel estetik kaygısı veya modadan daha çok yenilik arayışı, çatışmalı kişiler arası ilişkiler ve daha az sosyal destek algısı bu grup için olasıdır ve sonraki çalışmalarda araştırılmalıdır.

Forbes' in 341 üniversite öğrencisinde yaptığı bir çalışmada ise beden değişiklikleri olan veya olmayan bireylerin çocukluk çağı deneyimleri veya kişilik özelliklerinde birkaç farklılık olduğu buna rağmen beden değişiklikleri olanlar ile olmayanlar arasında 5 önemli kişilik ölçümü açısından fark olmadığı görülmüştür. Bu ölçümlerde beden değişiklikleri olmayan bireylerin, olanları kendilerinden daha farklı algıladığı bildirilmiştir. Ancak, bu konuda ülkemize ait veriler olmadığı görülmektedir (30). Çalışmamızda ise kullanılan ölçekler farklı olsa da Forbes ve ark.nın çalışmasına benzer şekilde kişilik özelliklerinde belirgin farklılık saptanmamıştır. Buna rağmen bu bulgu, çalışmaya alınan hasta sayısının sınırlı olması ile ilişkili olabilir ve alan çalışmalarıyla araştırılmalıdır.

Tablo III: Gruplar arası ölçek skorlarının karşılaştırılması.

	Dövme var mı				P
	yok		var		
	Ortalama±SS	Ortanca (Min-Maks)	Ortalama±SS ^a	Ortanca (Min-Maks)	
Beden Algısı Ölçeği Skoru	158,96±27,97	165 (89-200)	160,32±26,42	165 (93-200)	0,877
Genel Sağlık Anketi Skoru	3,20±3,25	1 (0-11)	1,36±1,44	1 (0-4)	0,033*
TEMPS-A	n	%	n	%	
Depresif	3	12,0	1	4,3	0,610
Siklotimik	0	0	2	8,0	0,490
Hipertimik	0	0	1	4,0	0,999
İrritabl	4	16,0	3	12,5	0,999
Anksiyoz	2	8,0	3	12,5	0,667

Çalışmamızda dövme ve "piercing" uygulamaları yaptıran kişilerde düşük genel sağlık algısı saptanmıştır. Stirn'in yaptığı çalışmada vücut süsleme sanatları (dövme ve "piercing") kullananlarda anksiyete veya depresyon gibi psikolojik rahatsızlıklarda artmış bir oran saptanmamışken, dövme ve "piercing"li bireylerin sıklıkla kendi ruhsal sağlıklarını diğer bireylerden daha kötü olarak değerlendirdiğini saptamıştır (10). Bu bulgu bizim çalışmamızla da uyumludur.

Dövme ve "piercing" uygulamaları yaptıran kişilerde düşük genel sağlık algısının saptanması, bu uygulamaların en azından bazı bireylerde ruhsal veya sosyal sorunlarla bağlantılı olduğunu ve bir çeşit self destruksiyonla ilişkili olabileceğini düşündürmektedir. Ayrıca bedenleriyle ilgili daha fazla risk alabilen, sağlıksız yaşam alışkanlıkları açısından riskli bireyler olabileceklerini düşündürmektedir. Nitekim profesyonel olmayan kişilerce yapılan, kuralına uymayan ve yetersiz sıhhi koşullar altında yapılan dövme/piercing uygulamaları nedeniyle ciddi komplikasyonlar meydana gelmektedir. HIV, HBV ve HCV, mykobakterial infeksiyonlar, septisemi, abse, endokardit, tetanoz gibi enfektif komplikasyonların yanı sıra dermatit, hemoraji, allerji, oral kavitede hasar gibi enfektif olmayan komplikasyonlarda oluşabilmektedir (1). Ayrıca dövme ve piercing yaptıran bireyler genç yaşta veya ergenlik çağında bireyler olduklarından daha dürtüsel, daha aktif ve yenilik arayışında bireyler olabilirler. Tüm bunlar bundan sonraki araştırmalarda araştırılması gereken alanlardır.

Ayrıca dövme ve "piercing" uygulamaları yaptıran kişilerde mizaç özellikleri, beden algısı, genel sağlık ve benlik saygısının bir arada araştırıldığı başka bir çalışma olmadığı için çalışmamız bir ön çalışma olarak değerlendirilebilir.

Çalışmamızda örneklem sayısının kısıtlılığı, dövme ve "piercing" uygulamalarının ayrı ayrı değerlendirilmemiş olması ve benlik saygısının örneklem kısıtlılığı nedeniyle değerlendirilememiş olması ana sınırlılıklarımızdır.

SONUÇ

Çalışmamızın ana sonucu dövme ve "piercing" uygulamaları yaptıran kişilerde kontrol grubuna göre beden algısı ve mizaç özelliklerinde anlamlı bir fark saptanmamıştır. Ancak dövme ve "piercing" uygulamaları yaptıran kişilerde düşük genel sağlık algısı saptanmıştır. Bu bulgu bu kişilerin uygulama yapmadan önce doktor muayenesi ve yardımı almaları gerektiğini desteklemektedir.

Çalışmamız dövme ve "piercing" uygulamaları yaptıran kişilerde beden algısını değerlendiren ilk çalışma olması nedeniyle önemlidir ayrıca dövme ve "piercing" uygulamaları yaptıran kişilerde mizaç özellikleri, beden algısı ve genel sağlığın bir arada araştırıldığı başka bir çalışma olmadığı için çalışmamız bir ön çalışma olarak sunulmuştur.

KAYNAKLAR

1. Quaranta A, Napoli C, Fasano F, Montagna C, Caggiano G, Montagna MT. Body piercing and tattoos: A survey on young adults' knowledge of the risks and practices in body art. BMC Public Health 2011; 11:774.
2. Canpolat BI, Örsel S, Akdemir A, Özbay MH. Ergenlerin kendilik algısında beden imajının ve beden kitle indeksinin rolü. Psikiyatri Psikoloji Psikofarmakoloji (3P)-Dergisi 2003; 11:143-54.

3. Kılıç F, Kuloğlu M, Gürok MG, Mermi O, Atmaca M. Obsesif Kompulsif Bozukluğun Eşlik Ettiği ve Etmediği İki Uçlu Bozukluk Hastalarında Mizaç ve Dürtüsellik. *Journal of Mood Disorders* 2014; 4:103-9.
4. Störn A. 'My body belongs to me' – Cultural history and psychology of piercings and tattoos. *Therapeutische Umschau* 2007; 64:115–9.
5. Mayers LB, Judelson, DA, Moriarty BW, Rundell, KW. Prevalence of body art (body piercing and tattooing) in university undergraduates and incidence of medical complications. *Mayo Clinic Proceedings* 2002; 77:29–34.
6. Carroll L, Anderson R. Body piercing, tattooing, self-esteem and body investment in adolescent girls. *Adolescence* 2002; 37:627–37.
7. Roberts TA, Ryan SA. Tattooing and high-risk behavior in adolescents. *Pediatrics* 2002; 110:1058–63.
8. Antoszewski B, Sitek A, Fijałkowska M, Kasielska A, Kruk-Jeromin J. Tattooing and body piercing-what motivates you to do it? *Int J Soc Psychiatry* 2010; 56:71-479.
9. Larkin BG. The ins and outs of body piercing: Home study program. *AORN J* 2004; 79:333-43.
10. Störn A, Çev: Çayır A. Piercing medikal sonuçları ve psikolojik motivasyonları. *Literatür* 2003; 38:337-55.
11. Meltzer DI. Complications of body piercing. *Am Fam Physician* 2005; 72:2029-34.
12. Umar DÇ, Ögçe F, Çakar Koçak Y, Baykal Akmeşe Z. Üniversite öğrencilerinin "piercing"e yönelik bilgi ve tutumları. *Balıkesir Sağlık Bil Derg* 2013; 2:153-9.
13. Ogden J, Evans C. The problem with weighting: Effects on mood, self-esteem and body image. *Int J Obes Relat Metab Disord* 1996; 20:272-7.
14. Hamurcu P, Öner C, Telatar B, Yeşildağ Ş. Obezitenin benlik saygısı ve beden algısı üzerine etkisi. *Türk Aile Hek Derg* 2015; 19:122-8.
15. Sarwer DB, Wadden TA, Foster GD. Assessment of body image dissatisfaction of obese women: Specificity, severity, and clinical significance. *J Consult Clin Psych* 1998; 66: 651-4.
16. Harter S. Developmental differences in the nature of self-representations: Implications for the understanding, assessment and treatment of maladaptive behaviour. *Cognitive Therapy and Research* 1990; 14:113-42.
17. Secord PF, Jourard SM. The appraisal of body-cathexis: Body-cathexis and the self. *J Consult Psychol* 1953; 17: 343-7.
18. Hovardaoglu S, Özdemir YD. Vücut Algısı Ölçeği'nin güvenilirlik ve geçerlik çalışması/Şizofrenik ve major depresif hastaların beden imgelerinden doyum düzeyleri (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1990.
19. Rosenberg M. *Society and the Adolescent Self-Image*. Princeton, New Jersey: Princeton University Press, 1965.
20. Çuhadaroglu F. *Adolesanlarda benlik saygısı*, (yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1986.
21. Fıstıkcı N, Hacıoğlu M, Erek Ş, Tabo A, Erten E, Güler AS, Saatçioğlu Ö. Anksiyete bozukluklarında afektif mizaç farklılıkları; panik bozukluğu ve obsesif kompulsif bozuklukta karşılaştırılması. *Nöropsikiyatri Arşivi* 2013; 50:337-43.
22. Vahip S, Kesebir S, Alkan M, Yazıcı O, Akiskal KK, Akiskal HS. Affective temperaments in clinically-well subjects in Turkey: Initial psychometric data on the TEMPS-A. *J Affect Disord* 2005; 85:113-25.
23. Bilgin R. Positioning and presentation of the female body as a sexual fantasy in the consumer culture. *International Journal of Social Science* 2015; 36:309-29.
24. Kılıç C. Genel sağlık anketi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikiyatri Dergisi* 1996; 7:3-9.
25. Goldberg DP, Blackwell B. Psychiatric illness in general practice. A detailed study using a new method of case identification. *Br Med J* 1970; 1:439-43.
26. Tavakol M, Dennick R. Making sense of Cronbach's alpha. *Int J Med Educ* 2011; 2:53-5.
27. Ercan İ, Kan İ. Ölçeklerde güvenilirlik ve geçerlik. *Uludağ Üniv Tıp Fak Derg* 2004; 30:211-6.
28. Pajor AJ, Broniarczyk-Dyla G, Switalska J. Satisfaction with life, self-esteem and evaluation of mental health in people with tattoos or piercings. *Psychiatr Pol* 2015; 49:559-73.
29. Bosello R, Favaro A, Zanetti T, Soave M, Vidotto G, Huon G, Santonastaso P. Tattoos and piercings in adolescents: Family conflicts and temperament. *Riv Psichiatr* 2010; 45: 102-6.
30. Forbes GB. College students with tattoos and piercings: Motives, family experiences, personality factors, and perception by others. *Psychol Rep* 2001; 89:774-86.